

ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛИ
У СРЕДЊЕМ СТРУЧНОМ ОБРАЗОВАЊУ
У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

a

Завод за унапређивање образовања и васпитања

www.zuov.gov.rs

Садржај

УВОД	1
СТРУЧНО ОБРАЗОВАЊЕ У СРБИЈИ	2
Дуално образовање у Србији	4
Удео стручног образовања у укупном образовању у Србији	5
ПРЕГЛЕД ОБРАЗОВНИХ ПРОФИЛА ПО ПОДРУЧИМА РАДА	6
Економија, право и администрација	6
Саобраћај	6
Трговина, угоститељство и туризам	6
Здравство и социјална заштита	6
Машинство и обрада метала.....	6
Електротехника.....	6
Пољопривреда, производња и прерада хране	6
Хемија, неметали и графичарство	6
Шумарство и обрада метала.....	6
Текстилство и кожарство.....	6
Геодезија и грађевинарство.....	6
Геологија, рударство и металургија.....	6
Хидрометеорологија.....	6
Остало – личне услуге.....	6

УВОД

Средње образовање у Републици Србији обухвата опште образовање, уметничко и стручно образовање и васпитање. Иако тренутно средње образовање у Републици Србији није обавезно, увођење обавезног средњег образовања и васпитања се сматра једним од кључних приоритета Стратегије образовања и васпитања 2030.

Преко седамдесет процената ученика похађа средње стручне школе. Стручно образовање обухвата преко 200 различитих образовних профила који оспособљавају младе за тржишта рада али и за наставак школовања. У оквиру 14 подручја рада стичу се знања, вештине и ставови неопходни за различита занимања потребна тржишту.

Водич кроз стручно образовање даје приказ броја ученика по подручјима рада и по најзаступљенијим образовним профилима како би се стекао увид обухвата стручног образовања и одређених квалификација.

Константне промене на тржишту рада захтевају израду нових стандарда квалификација у складу са потребама тржишта и израду нових као и осавремењавање постојећих планова и програма наставе и учења. Из тог разлога имамо честе промене броја образовних профила као и садржаја њихових програма. Посебно важно место заузима и дуално образовање које се значајно развија и унапређује у последњих неколико година. Сви актери дуалног образовања увиђају предности оваквог начина стицања знања вештина и ставова и у складу са тим сваке године све више образовних профила има планове и програме прилагођене дуалном моделу образовања.

У овом документу биће приказана подручја рада и образовни профили у стручном образовању и васпитању у школској 2021/2022 години.

СТРУЧНО ОБРАЗОВАЊЕ У СРБИЈИ

Стручно образовање обезбеђује стицање знања, вештина и ставова у широком спектру занимања. У Републици Србији, према последњим подацима 73% ученика средњих школа похађа неки од програма стручног образовања у трајању од три или четири године.

„Мисија средњег стручног образовања и васпитања је да обезбеди могућности и услове сваком појединцу да стекне знања, вештине, способности и ставове – стручне компетенције, ради ефикасног укључивања у свет рада и наставак школовања. Како би остварило те задатке средње стручно образовање и васпитање (ССОВ) треба да буде функционалан, ефективан, рационалан и флексибилан систем образовања, широко детерминисан и доступан свима, да одговори на тренутне и будуће потребе тржишта рада и да припреми појединца да се стално током живота усавршава и учи.“¹

Систем стручног образовања је отворен и ка даљем образовању. Након полагања завршног испита или стручне матуре, којима се завршава средње стручно образовање, ученици могу да наставе образовање на високошколским установама. Значајан део популације ученика стручних школа веома успешно наставља своје школовање на бројним високим школама или факултетима.

Програми наставе и учења су израђени на основу стандарда квалификације, усмерени су ка исходима знања и вештина, чиме се обезбеђује да буду у складу са савременим захтевима света рада и омогуће брз и једноставан прелаз од школе до посла за оне који то желе. Тренутно је у нашим школама у примени више од 200 различитих програма наставе и учења стручног образовања.

---

¹ Стратегија развоја образовања у Србији до 2020. године Службени гласник РС, бр. 107/2012 од 9.11.2012. године, стр 50.

Структура стручног образовања усклађена је са структуром у свету рада тако да су програми наставе и учења (образовни профили), разврстани у неко од 14 подручја рада. Подручја рада која чине наш систем стручног образовања су:

- ЕКОНОМИЈА, ПРАВО И АДМИНИСТРАЦИЈА
- САОБРАЋАЈ
- ТРГОВИНА, ТУРИЗАМ И УГОСТИТЕЉСТВО
- ЗДРАВСТВО И СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА
- МАШИНСТВО И ОБРАДА МЕТАЛА
- ЕЛЕКТРОТЕХНИКА
- ПОЉОПРИВРЕДА, ПРОИЗВОДЊА И ПРЕРАДА ХРАНЕ
- ХЕМИЈА, НЕМЕТАЛИ И ГРАФИЧАРСТВО
- ШУМАРСТВО И ОБРАДА ДРВЕТА
- ТЕКСТИЛСТВО И КОЖАРСТВО
- ГЕОДЕЗИЈА И ГРАЂЕВИНАРСТВО
- ЛИЧНЕ УСЛУГЕ
- ГЕОЛОГИЈА, РУДАРСТВО И МЕТАЛУРГИЈА
- ХИДРОМЕТЕОРОЛОГИЈА

Дуално образовање у Србији

„Дуално образовање је део система средњег образовања и васпитања у коме се кроз теоријску наставу и вежбе у школи и учење кроз рад код послодавца, стичу, усавршавају и изграђују знања, вештине и способности и ставови (компетенције) у складу са стандардом квалификације и планом и програмом наставе и учења“.²

Неопходност да се формални **образовни систем прилагоди потребама привреде за кадровима**, подстакла је развој дуалног образовања. На обострану корист компанија и ученика, охрабрује се продуктивност ученика и мотивисаност за стицање вештина. Након завршетка школовања по дуалном моделу образовања ученици се могу запослити код послодавца или покренути сопствени посао, али имају и проходност за даље школовање.

Србија је усвојила Закон о дуалном образовању 2017. године, а пуна примена је започета 1. септембра 2019. године. Законом се регулишу права и обавезе свих учесника а послодавцу се поверава одговорност и улога у образовању ученика и стицању компетенција неопходних за рад у циљаном занимању. Дуално образовање у Србији спроводи **Министарство просвете, науке и технолошког развоја**, у сарадњи са **Привредном комором Србије**. Развој је почео кроз пилот-пројекте, а подршку су пружили партнери из Немачке, Аустрије и Швајцарске.

У школској 2021/2022. години се реализује преко 60 дуалних образовних профила. Увођењем дуалног образовања у Србији, повећава се број образовних профила у стручном образовању код којих, уз теоријску наставу и вежбе који се реализују у школи, постоји велики број часова учења кроз рад код послодавца. Тиме ученици стичу и усавршавају знања, вештине, способности и ставове, у складу са стандардом квалификације и планом и програмом наставе и учења не само у школи, већ и у реалном радном окружењу.

Овим моделом се дели одговорност за развијање компетенција на ученика, школу и компанију у којој се реализује настава. С једне стране, привредници смањују трошкове додатних обука приправника и на овај начин улажу у будућност своје компаније. С друге стране, подиже се мотивација за учењем и сама продуктивност ученика, јер након завршеног школовања ученик се може запослити у компанији у којој је био на настави или покренути сопствени посао јер поседује неопходан ниво компетентности. Дуално образовање обавезује све учеснике да се руководе најбољим интересом ученика.

---

² Закон о Дуалном образовању, члан 2., Службени гласник РС број 101/2017 и 6/2020.

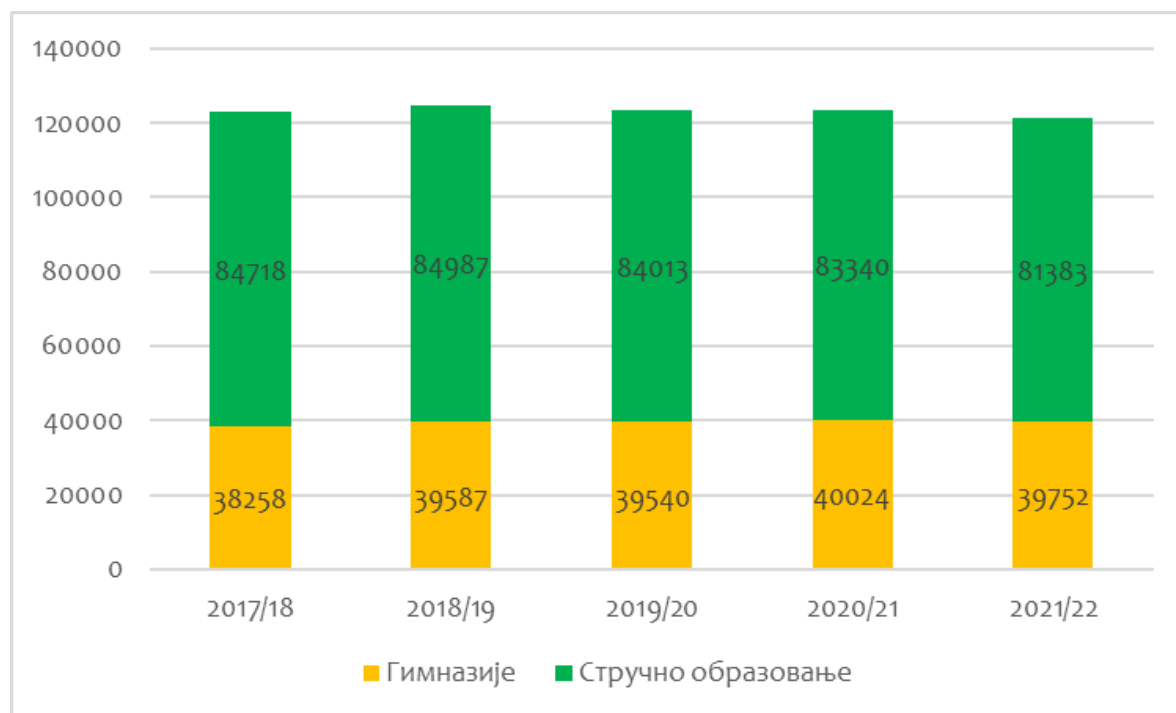
Удео стручног образовања у укупном образовању у Србији

Овај документ даје приказ образовних профила у средњем стручном образовању у Републици Србији 2022. године, као и приказ броја ученика по подручјима рада у школској 2021/2022. Подаци о образовним профилима у средњем стручном образовању обухватају образовне профиле за занимања трећег и четвртог степена стручне спреме, односно НОК3 и НОК4.

Према подацима Републичког Завода за статистику удео стручног образовања у Републици Србији у последњих пет година износи преко 70 %. У школској 2020/21 однос стручног и општег образовања је 73% према 27 %. Подручја рада која имају највећи број ученика су Економија, право и администрација, Електротехника и Здравство и социјална заштита.

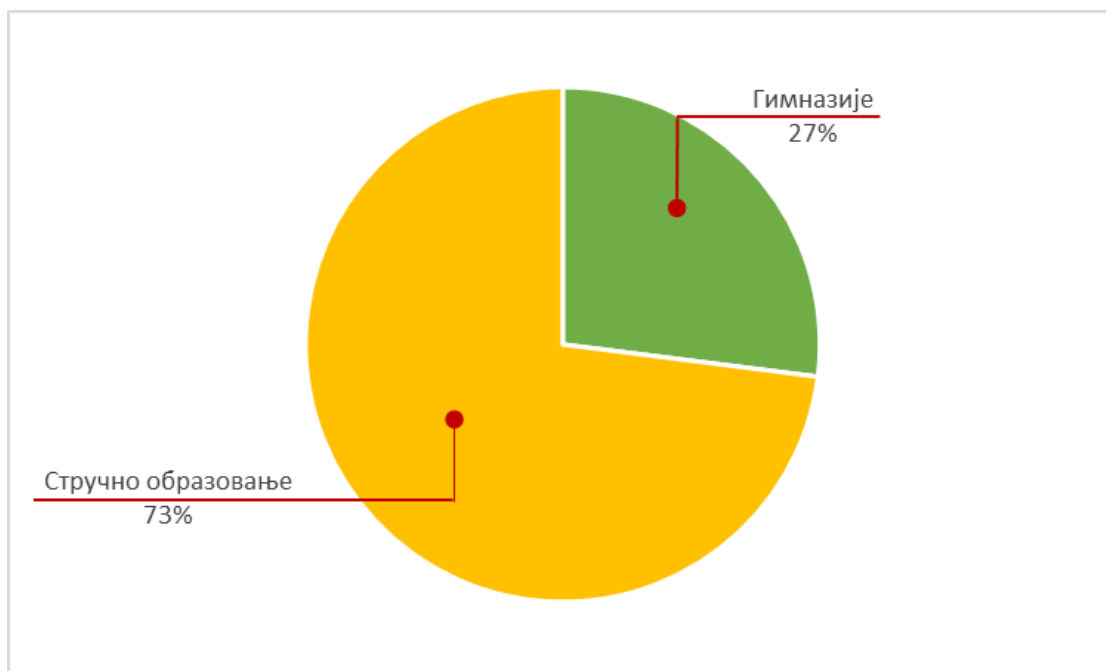
Број уписаних ученика у периоду од 5 година³

	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22
Укупно	122976	124574	123553	123364	121135
Гимназије	38258	39587	39540	40024	39752
Стручно образовање	84718	84987	84013	83340	81383

³ Подаци преузети са сајта Републичког Завода за статистику 10.05.2022.

<https://data.stat.gov.rs/Home/Result/11030302?languageCode=sr-Cyrl>

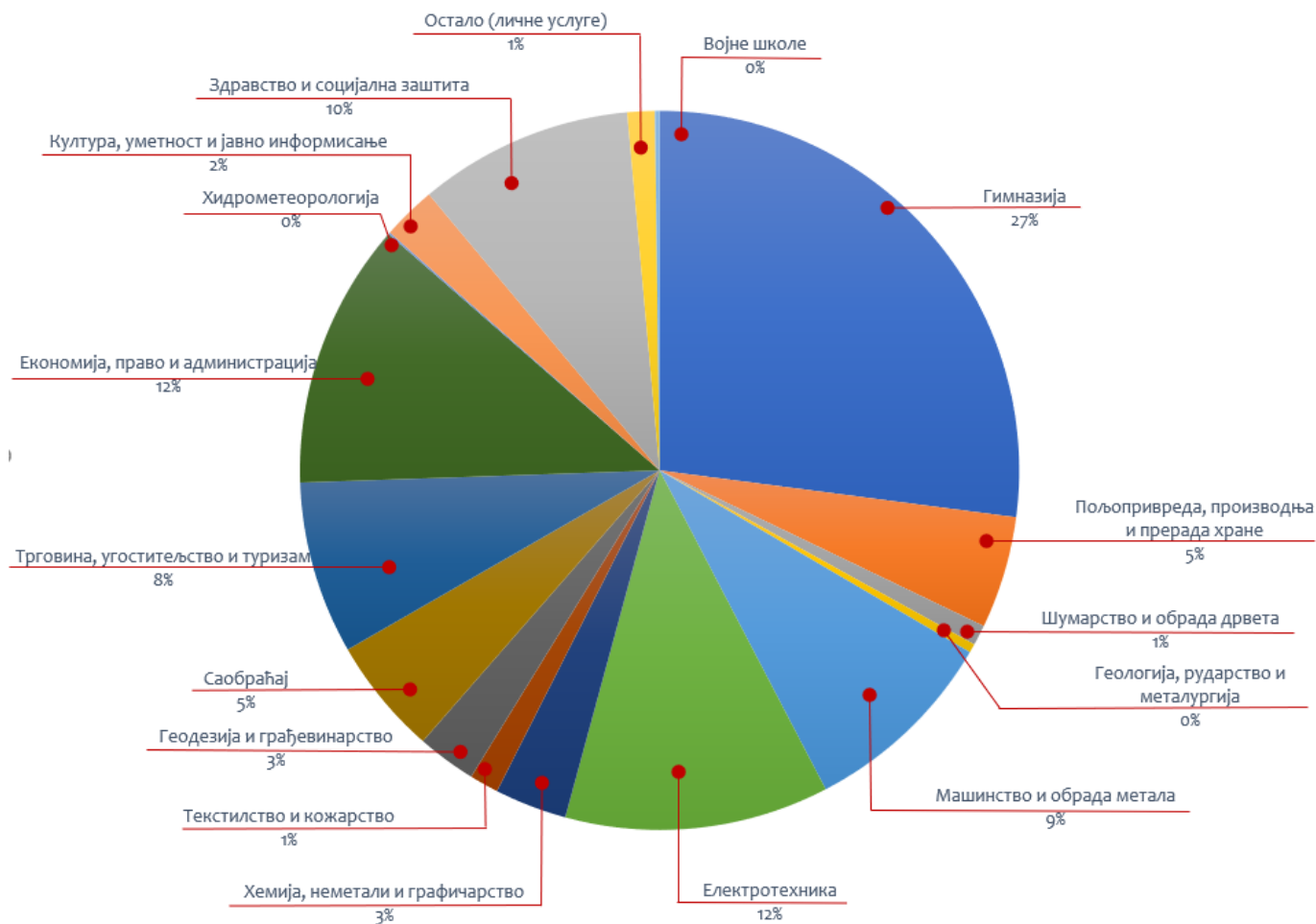
ПОДРУЧЈА РАДА	БРОЈ УЧЕНИКА
Гимназија	67327
Пољопривреда, производња и прерада хране	12538
Шумарство и обрада дрвета	2273
Геологија, рударство и металургија	987
Машинство и обрада метала	22177
Електротехника	29506
Хемија, неметали и графичарство	8063
Текстилство и кожарство	3248
Геодезија и грађевинарство	6612
Саобраћај	13087
Трговина, угоститељство и туризам	19292
Економија, право и администрација	29729
Хидрометеорологија	210
Култура, уметност и јавно информисање	6019
Здравство и социјална заштита	23961
Остало (личне услуге)	3063
Војне школе	513

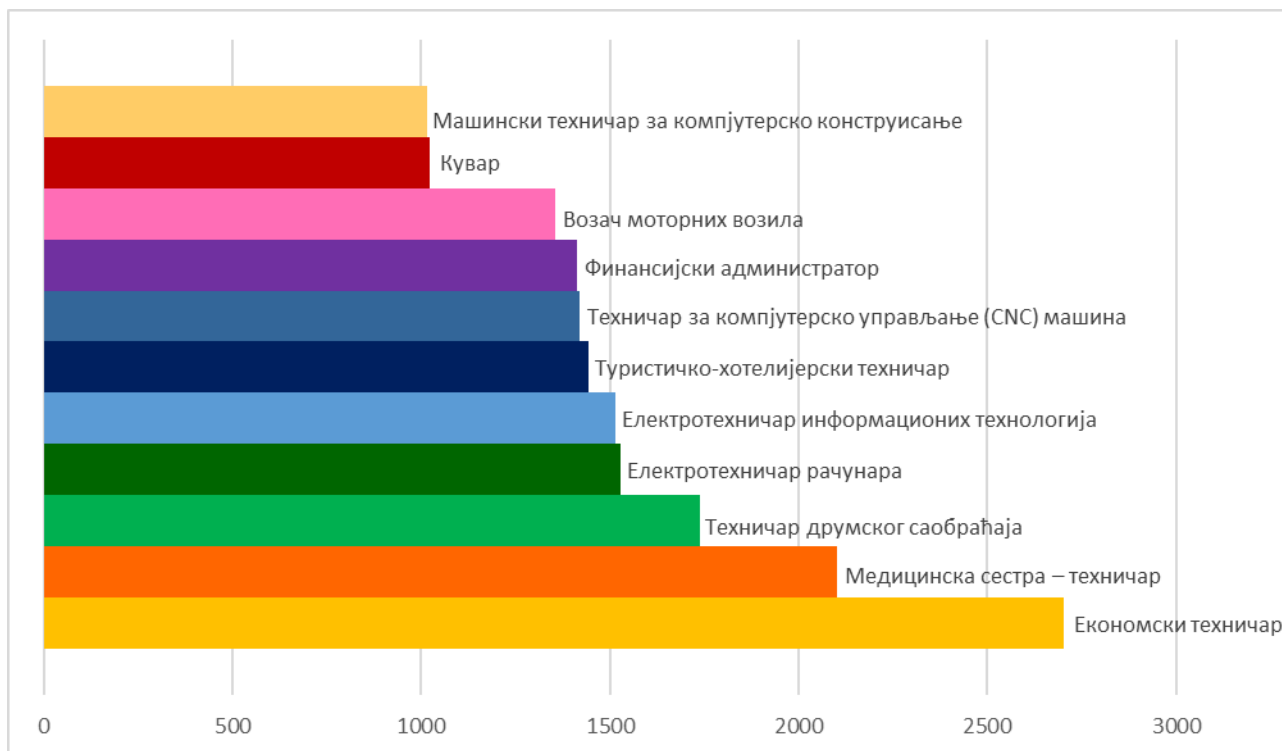
Према подацима МПНТР и у 2022 години упис у стручне школе је преко 70 процената док по подручјима рада и даље највећи удео имају Електротехника, Економија, право и администрација и Здравство и социјална заштита.⁴

⁴ Подаци представљени на Регионалној радионици „Планирање регионалног пројекта усмереног на развој квалитета стручног образовања и улогу организатора практичне наставе“, 2022. Радован Живковић

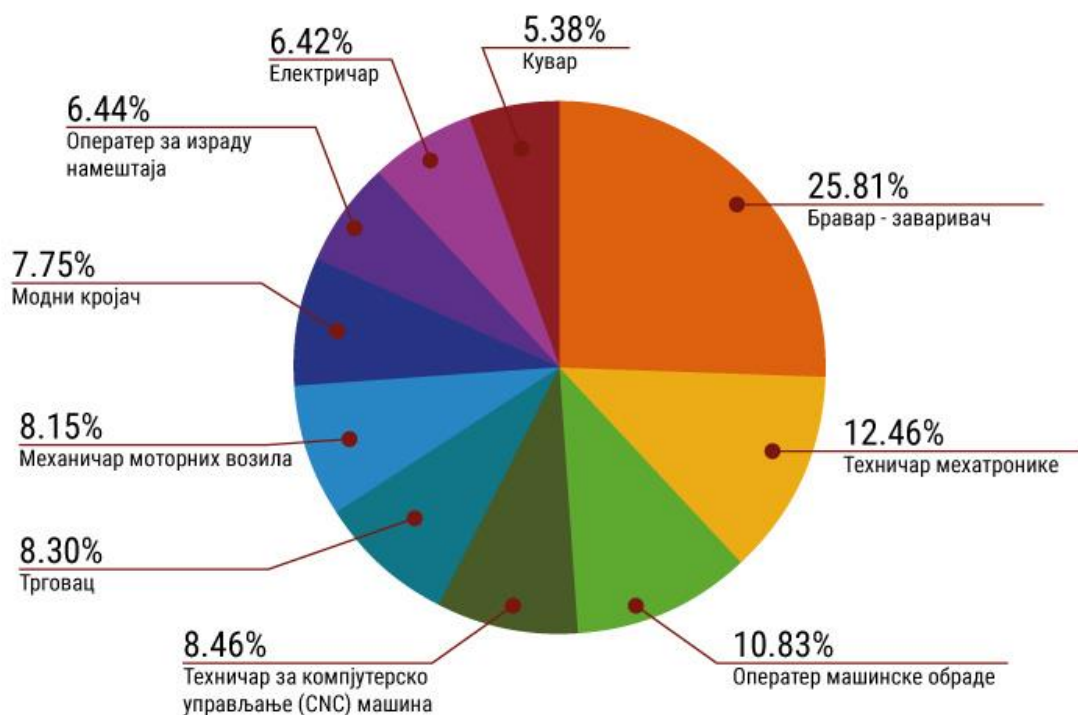

Свако подручје рада има велики број образовних профила / квалификација које омогућавају стицање знања, вештина и ставова усклађених са потребама тржишта и дају могућност запослења по завршетку школовања као и могућност даљег школовања и усавршавања.

Према подацима МПНТР профили који су били најзаступљенији у школској 2021/22 години су Економски техничар и Медицинска сестра-техничар.

Најзаступљенији образовни профили у дуалном образовању⁵

Програми наставе и учења који су израђени на основу стандарда квалификације обезбеђују стицање знања, вештина и ставова у складу са савременим захтевима

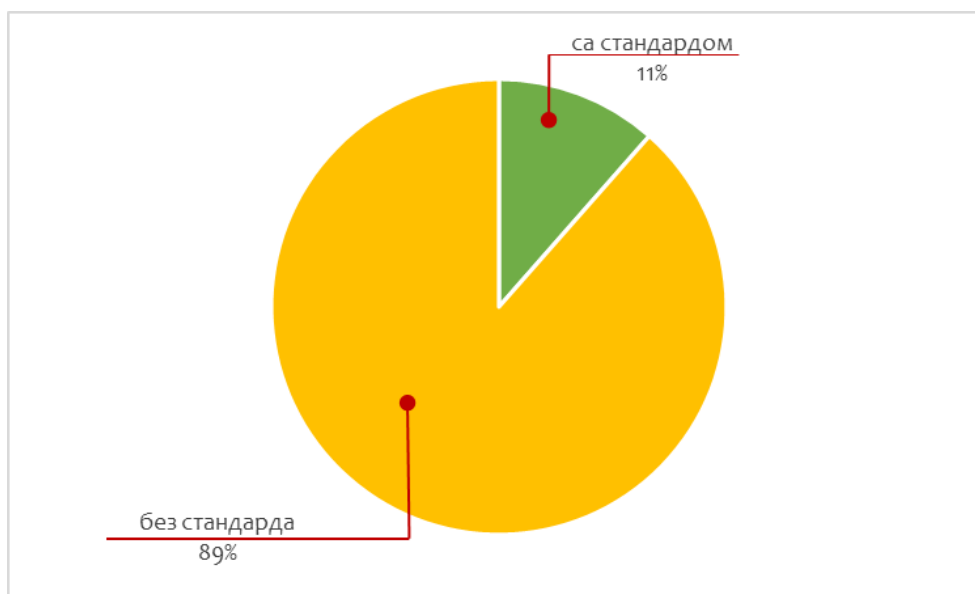
⁵ Преузето са сајта <https://dualnoobrazovanje.rs/obrazovni-profilu-u-do/> 10.05.2022.

света рада и омогућавају брз и једноставан прелаз од школе до посла за оне који то желе. Након оснивања Агенције за квалификације израђени су стандарди квалификација за велики број образовних профила и њихови планови и програми су усклађени са тим. Међутим остао је један број образовних профила за које ће се стандарди квалификација урадити у наредном периоду.

„Иницијативу за развијање и усвајање стандарда за нову квалификацију може да поднесе Секторско веће, Савет за стручно образовање и образовање одраслих, Национални просветни савет, Национални савет за високо образовање, Национална служба за запошљавање, школа, високошколска установа, државни орган и друго правно лице (привредно друштво, ЈПОА и др.). Иницијатива се подноси Агенцији за квалификације. На препоруку Агенције Иницијатива са пратећим елаборатом доставља се одговарајућем Секторском већу. Све информације о квалификацијама и начину њиховог развијања могу се наћи на сајту Агенције за квалификације.“⁶

Приказ односа планова и програма наставе и учења са и без стандарда квалификације ⁷

У наставку ће бити приказани образовни профили по подручјима рада са назнакама где су објављени и да ли су израђени према стандардима квалификација као и да ли се ученици у тим профилима могу определити за дуални модел образовања.

⁶ Процедура за развој и усвајање стандарда, преузето са сајта <http://azk.gov.rs/Biblioteka/Centri/RKiPSV/Centar/Procedura%20-%20nacrta.pdf> 10.05.2022.

⁷ Подаци представљени на Регионалној радионици „Планирање регионалног пројекта усмереног на развој квалитета стручног образовања и улогу организатора практичне наставе“, 2022. Радован Живковић

ПРЕГЛЕД ОБРАЗОВНИХ ПРОФИЛА ПО ПОДРУЧИМА РАДА

Економија, право и администрација

Подручје рада економија, право и администрација садржи области:

- » Економију
- » Право и администрацију
- » Безбедност

01

ОБЛАСТ → ЕКОНОМИЈА →

Обухвата образовне профиле/ квалификације које оспособљавају ученике за обављање послова у области финансија, банкарства и осигурања, пословне администрације и комуникације, комерцијалних послова, послова на царини и слично. Активни образовни профили у овој области су: економски техничар, финансијски техничар, царински техничар, пословни администратор, финансијски администратор, службеник у банкарству и осигурању и комерцијалиста. Последња развијена квалификација је финансијско – рачуноводствени техничар.

02

ОБЛАСТ → ПРАВО И АДМИНИСТРАЦИЈА →

Обухвата образовне профиле/ квалификације које оспособљавају ученике за обављање послова јавне управе и обављање правно-административних послова. Образовни профили који су тренутно у образовном систему су правни техничар по чијем програму се образују ученици трећег и четвртог разреда и образовни профил правно-пословни техничар који је уведен у систем 2019.године. Образовни профил биротехничар је још увек присутан у завршним разредима школе за ученике са оштећеним видом. Потреба за овим образовним профилем више не постоји и зато је прешао у форму пасивних профила.

03

ОБЛАСТ → БЕЗБЕДНОСТ →

Обухвата образовне профиле / квалификације које оспособљавају ученике за обављање послова обезбеђивање и заштиту различитих врста објеката, средстава, предмета и лица, као и обављање послова превенције од пожара и гашења пожара. Образовни профили који се школују у овој области су техничар обезбеђења и техничар заштите од пожара. Они се реализују у Правно – пословним школама и припојени су области права у правилницима.

ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛИ

У подручју рада економија, право и администрација се образују следећи профили/квалификације:

КВАЛИФИКАЦИЈА / ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ	НОКС ниво	Просветни гласник са правилником о плану и програму ⁸
Правни техничар	4	7/93; 1/94; 03/96; 14/97; 12/02; 4/13; 11/13 6/19 – Угашен
Правно-пословни техничар	4	6/19; 9/19
Биротехничар	4	7/93; 1/94; 03/96; 12/02; 4/13; 11/13
Техничар обезбеђења	4	14/97; 4/13; 11/13
Техничар заштите од пожара	4	11/06; 4/13; 11/13
Економски техничар	4	13/93; 1/94; 03/96; 03/97; 14/97; 12/02; 05/03; 11/06; 4/13; 11/13; 14/13; 6/19; 9/19
Финансијски техничар	4	03/97; 14/97; 12/02; 05/03; 11/06; 4/13; 11/13
Царински техничар	4	14/97; 12/02; 05/03; 11/06; 4/13; 11/13
Пословни администратор	4	10/12; 1/13; 15/15
Финансијски администратор	4	10/12; 1/13; 15/15
Комерцијалиста	4	15/15; 7/16; 4/19
Службеник у банкарству и осигурању	4	15/15; 7/16
Финансијско-рачуноводствени техничар	4	19/20; 2/22

⁸ Бројеви СГ/ПГ у којима се појављују информације везане за квалификацију као што су различите врсте правилника и измене и допуне правилника

Образовни профили за које је израђен стандард квалификације:

- » Финансијски администратор
- » Пословни администратор
- » Комерцијалиста
- » Службеник у банкарству и осигурању
- » Економски техничар
- » Правно-пословни техничар
- » Финансијско-рачуноводствени техничар

Образовни профили за који се образују по старим плановима и програмима наставе и учења (немају израђен стандард квалификације)

- » Финансијски техничар
- » Царински техничар
- » Техничар обезбеђења
- » Техничар заштите од пожара

Образовни профил финансијски техничар је ревидиран и спојен са финансијским администратором од школске 2022/23 године док ће за остала три образовна профила у наредном периоду урадити стандарди квалификација или ће они бити спојени са неким другим квалификацијама на четвртном или петом степену у зависности од потреба тржишта.

Саобраћај

Подручје рада саобраћај подељено је на уже области према видовима саобраћаја:

- » друмски саобраћај и транспорт;
- » железнички саобраћај и транспорт;
- » водни саобраћај;
- » ваздушни саобраћај;
- » птт саобраћај;
- » логистика, интермодални и унутрашњи транспорт.

Група друмски саобраћај и транспорт

Друмски саобраћај и транспорт је најзаступљенији у систему средњег стручног образовања у подручју рада саобраћај. Образовни профили засновани на стандардима квалификација омогућавају ученицима стицање знања, вештина и ставова, односно компетенција за обављање послова у области друмског саобраћаја и транспорта: послови организације транспорта терета и путника, административно-комерцијални послови у транспортним и саобраћајним компанијама и техничким прегледима, посао возача теретних моторних возила, вршење обуке војне кандидата за возаче и др. Активни образовни профили у овој области су: техничар друмског саобраћаја, возач моторних возила, инструктор војне (специјалистичко образовање) и немодернизоване образовне профиле за специјалистичка звања (возач аутобуса – специјалиста, возач тролејбуса – специјалиста, возач трамваја – специјалиста и техничар друмског саобраћаја – специјалиста).

Група железнички саобраћај и транспорт

Железнички саобраћај и транспорт је у процесу модернизације и у систему средњег стручног образовања у подручју рада саобраћај традиционално има значајну улогу. Образовни профили засновани на стандардима квалификација омогућавају ученицима стицање знања, вештина и ставова, односно компетенција за обављање послова у области железничког саобраћаја и транспорта: послови организације транспорта терета и путника на железници, административно-

комерцијални послови у транспортним и саобраћајним компанијама на железници, послови службе вуче, послови у инфраструктури железнице и др. Активни образовни профили у овој области су: техничар вуче и образовни профили чија је модернизација у току, саобраћајно-транспортни техничар, техничар техничко-колске делатности, транспортни комерцијалиста, возовођа и кондуктер у железничком саобраћају.

Група водни саобраћај

Природни ресурси којима располаже Србија, природни положај и погодност великих река и канала за пловидбу не користе се у довољној мери. Развој водног саобраћаја на унутрашњим пловним путевима у Републици Србији има стратешки значај за повећање конкурентности домаће привреде и унапређење заштите животне средине. Стандардизација квалификација створила је повољан амбијент за модернизацију образовних профила за занимања у области водног саобраћаја и ученици имају могућност да се кроз школовање припреме за послове које обавља посада, уз могућност даљег напредовања до највиших звања на бродовима у унутрашњој пловидби. Активни образовни профили у овој области су: наутички техничар – речни смер, бродовођа (у процесу модернизације) и наутички техничар – поморски смер (не уписује се).

Група ваздушни саобраћај

Развој ваздушног саобраћаја је веома интензиван у Републици Србији, велика су улагања у инфраструктуру, отварају се нови аеродроми за комерцијални саобраћај и сваке године бележи се раст броја путника. Остварено је повезивање наше земље са удаљеним дестинацијама широм планете интерконтиненталним летовима са домаћих аеродрома, пружају се услуге највећим међународним авио-компанијама, обавља се контрола безбедности ваздушног саобраћаја на небу изнад Србије, Црне Горе и дела Босне и Херцеговине, уз примену најсавременијих светских и европских стандарда. Стандардизација квалификација у области ваздушног саобраћаја у надлежности је европских тела и домаћа регулатива потпуно прати све измене, тако да су образовни профили актуелни и веома популарни међу ученици који имају могућност да се кроз школовање припреме за послове које обављају запослени на аеродромима, у контроли летења и у авио-компанијама. Активни образовни профили у овој области су: техничар ваздушног саобраћаја (настава на српском и билингвална настава на енглеском и српском језику), техничар ваздушног саобраћаја за спасавање, техничар ваздушног

саобраћаја за безбедност, техничар за безбедност информационо-комуникационих система у ваздушном саобраћају.

Група ПТТ саобраћај

Данас потпуно раздвојени системи поштанског и телекомуникационог саобраћаја развијали су се дуго година кроз државни систем поште који је пружао поштанске, телеграфске и телефонске услуге. Либерализација тржишта услуга омогућила је улазак приватних оператера који пружају услуге брзе поште, телекомуникационе услуге фиксне, мобилне телефоније и интернет саобраћаја, као и услуга у вези са платним прометом и дистрибуцијом телевизијског (и радио) сигнала преко кабла и сателита. Динамичан развој сектора телекомуникација и зависност од електротехничких система који се користе, телекомуникациони саобраћај су приближиле подручју рада електротехника, изузев пружања телекомуникационих услуга као чисто саобраћајне делатности. Занимања која су актуелна у овој области су оператер у пошти, шалтерски службеник у пошти, агент продаје (саветници и продавци на продајним местима оператера).

Пошта Србије је иницирала модернизацију образовног профила техничар птт саобраћаја и након усвајања стандарда квалификације Техничар поштанског саобраћаја и телекомуникационих услуга, у овој области активан је модернизован образовни профил истог назива.

Група логистика, интермодални и унутрашњи транспорт

Добра организација унутрашњег транспорта, токова залиха и готових производа подижу ефикасност производње. Савремени појам „логистика“ постаје синоним процес управљања залихама и истовремено има далеко шире значење, у смислу ефикасног система транспорта различитих роба у право време и на право место. Експлоатационе предности појединих видова саобраћаја, када се правилно планирају транспортни процеси омогућавају ефикасније и јефтиније задовољење транспортних захтева, бољу транспортну услугу кроз примену интермодалног транспорта. Занимања референта у логистичким и шпедитерским предузећима, у организацији транспорта у лукама, терминалима, логистичким центрима, на аеродромима и други послови у организацији транспорта унутар великих индустријских система и послови непосредне манипулације теретом захтевају стручна знања из ове области.

Активни модернизовани образовни профили су: техничар за логистику и шпедицију (постепено мења образовни профил техничар унутрашњег транспорта) и руковалац средствима унутрашњег транспорта.

ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛИ

У подручју рада саобраћај се образују следећи профили/ квалификације:

КВАЛИФИКАЦИЈА / ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ	НОКС ниво	Просветни гласник са правилником о плану и програму
Техничар друмског саобраћаја	4	8/18, 4/19
Техничар вуче	4	10/13, 11/13, 8/21
Саобраћајно-транспортни техничар	4	10/13, 11/13
Транспортни комерцијалиста	4	10/13, 11/13
Техничар ПТТ саобраћаја	4	10/13, 11/13
Техничар поштанског саобраћаја и телекомуникационих услуга	4	/
Техничар унутрашњег транспорта	4	10/13, 11/13
Техничар за логистику и шпедицију	4	5/17, 8/21
Наутички техничар – речни смер	4	10/13, 11/13, 8/21
Техничар ваздушног саобраћаја	4	10/15, 3/16, 15/18, 2/20, 5/20
Техничар ваздушног саобраћаја – енглески језик, српско-енглески	4	15/18, 5/20
Техничар ваздушног саобраћаја за безбедност	4	10/15, 3/16, 15/18, 2/20, 5/20
Техничар ваздушног саобраћаја за спасавање	4	10/15, 3/16, 15/18, 2/20, 5/20
Техничар за безбедност инфомационо-комуникационих система у ваздушном саобраћају	4	7/19, 5/20, 15/20
Возач моторних возила	3	8/18, 4/19
Возовођа	3	10/13
Кондуктер у железничком саобраћају	3	10/13
Руковалац средствима унутрашњег транспорта	3	10/13, 8/21
Бродовођа	3	10/13

Образовни профили за које је израђен стандард квалификације:

- » Техничар друмског саобраћаја
- » Техничар вуче
- » Техничар поштанског саобраћаја и телекомуникационих услуга
- » Техничар за логистику и шпедицију
- » Наутички техничар – речни смер
- » Техничар ваздушног саобраћаја
- » Техничар ваздушног саобраћаја за безбедност
- » Техничар ваздушног саобраћаја за спасавање
- » Техничар за безбедност информационо-комуникационих система у ваздушном саобраћају
- » Возач моторних возила
- » Руковалац средствима унутрашњег транспорта

Образовни профили за које се планира израда стандарда квалификације и Планава и програма наставе и учења заснованих на стандардима квалификација приоритетно су из области железничког саобраћаја. Стандардима квалификација биће обухваћени образовни профили у четворогодишњем трајању:

- » Техничар техничко-колске делатности
- » Саобраћајно-транспортни техничар
- » Транспортни комерцијалиста.
- » Образовни профили за које се ученици образују по старим плановима и програмима наставе и учења (немају израђен стандард квалификације):
- » Техничар унутрашњег транспорта (4-годишњи програм)
- » Возовођа
- » Кондуктер у железничком саобраћају
- » Бродовођа

За образовни профил Техничар унутрашњег транспорта, кроз процес припреме стандарда квалификације израђен је стандард квалификације Техничар за логистику и шпедицију и истоимени профил замењује стари.

Када је реч о трогодишњим образовним профилима са листе (Бродовођа, Возовођа и Кондуктер у железничком саобраћају), потреба да се покрене иницијатива за припрему стандарда квалификација није потврђена и разматра се перспектива образовања ученика на нивоу 3 кроз нове квалификације.

Образовни профили прилагођени за реализацију по моделу дуалног образовања:

- » Техничар вуче
- » Техничар поштанског саобраћаја и телекомуникационих услуга
- » Техничар за логистику и шпедицију
- » Наутички техничар – речни смер
- » Техничар ваздушног саобраћаја
- » Техничар ваздушног саобраћаја за безбедност
- » Техничар ваздушног саобраћаја за спасавање
- » Техничар за безбедност информационо-комуникационих система у ваздушном саобраћају

Трговина, угоститељство и туризам

Подручје рада трговина, угоститељство и туризам садржи области:

- » Трговину
- » Угоститељство
- » Туризам

Област трговина

Обухвата образовне профиле / квалификације које оспособљавају ученике за обављање послова у области трговине: комерцијалних послова у трговинским објектима, пословне администрације и комуникације у трговинским објектима, директног маркетинга, као и послова аранжирања и уређивања трговинског објекта. Активни образовни профили у овој области су: трговински техничар, аранжер у трговини и трговац.

Област угоститељство

Основна мисија угоститељства је дугорочно задовољење друштвених потреба за смештајем, исхраном и пићем, уз примене посебне технике хотелског и ресторанског пословања. Састоји се од хотелијерства и ресторатерства, а посебно значајан и наглашен део је област гастрономије.

Обухвата образовне профиле/ квалификације које оспособљавају ученике за обављање послова који воде остваривању основне мисије угоститељства: кулинарски техничар, кувар, посластичар, угоститељски техничар и конобар, а од школске 2022/2023 и квалификација хотелијерско – ресторатерски техничар.

Област туризам

Туризам је привредна грана која много лакше од осталих грана ствара додатне могућности за повећане запослености, раст бруто друштвеног производа (БДП) и повећање извоза. Основу туризма као привредне делатности сачињавају: саобраћај, угоститељство, трговина, туристичке агенције, занатске и комуналне делатности. Туризам не постоји као самостална, независна привредна делатност већ га чине горе наведене делатности.

Образовни профил / квалификација која оспособљава ученике за обављање послова: припреме, израде, пласирања, продаје и реализације туристичких производа и услуга, пословне комуникације и сарадње са привредним друштвима и различитим организацијама, организовања скупова и других услуга, туристичко – хотелијерски техничар, а од школске 2022/2023 у систем се враћа под старим називом туристички техничар.

ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛИ

У подручју рада трговина, угоститељство и туризам се образују следећи профили/ квалификације:

КВАЛИФИКАЦИЈА / ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ	НОКС ниво	Просветни гласник са правилником о плану и програму ⁹
Трговински техничар	4	15/93, 6/95, 11/02, 11/06, 8/09, 8/13, 11/13, 19/20 и 13/21
Аранжер у трговини	4	15/93, 6/95, 11/02, 11/06, 8/13
Трговац	3	8/13, 16/13, 7/16 и 13/21
Угоститељски техничар	4	6/95, 7/96, 11/02, 11/06, 8/13, 11/13
Кулинарски техничар	4	6/95, 7/96, 11/02, 11/06, 8/13, 11/13, 19/20 и 13/21
Конобар	3	10/12, 1/13, 7/13, 1/15, 10/20
Кувар	3	10/12, 1/13, 1/15, 10/20, 4/21
Посластичар	3	10/12, 1/13, 7/13, 1/15, 10/20
Туристички техничар	4	8/14, 2/18, 6/18 и 5/21
Туристичко – хотелијерски техничар	4	6/18, 10/20
Хотелијерско ресторатерски техничар	4	5/2021

⁹ Бројеви СГ/ПГ у којима се појављују информације везане за квалификацију као што су различите врсте правилника и измене и допуне правилника.

Образовни профили за које је израђен стандард квалификације:

- » Трговац
- » Кувар
- » Посластичар
- » Конобар
- » Туристичко – хотелијерски техничар, од школске 2022/2023 замењује га туристички техничар
- » Туристички техничар
- » Хотелијерско - ресторатерски техничар
- » Кулинарски техничар
- » Трговински техничар

Образовни профили за који се образују по старим плановима и програмима наставе и учења (немају израђен стандард квалификације):

- » Аранжер у трговини
- » Угоститељски техничар, од школске 2022/2023 замењује га хотелијерско – ресторатерски техничар који има стандард квалификација

За образовне профиле без Стандарда квалификација ће се у наредном периоду урадити стандарди квалификација или ће они бити спојени са неким другим квалификацијама на четвртој или петом степену у зависности од потреба тржишта.

Образовни профил са стандардом квалификација, чији је План и програм наставе и учења у изради и улазе у систем школске 2022/2023:

- » Хотелско – ресторатерски техничар (нова квалификација, резултат пројекта у којем су учествовале земље Западног Балкана), који замењује квалификацију без стандарда: угоститељски техничар
- » Туристички техничар, са осавремењеним стандардом квалификација и замењује квалификацију туристичко – хотелијерски техничар.

Образовни профили прилагођени за реализацију по моделу дуалног образовања:

- » Трговац
- » Кувар
- » Посластичар
- » Конобар
- » Туристичко – хотелијерски техничар
- » Трговински техничар

Здравство и социјална заштита

Подручје рада Здравство и социјална заштита обухвата следеће области:

- » Здравство
- » Социјалну заштиту

Област здравство

Обухвата образовне профиле/квалификације које оспособљавају ученике за обављање послова у области неге болесника, послове вађења и обраде крви, послове пружања козметичке неге, послове везане за израду и издавање лекова, послове везане за санитарну контролу, послове везане за стоматолошку негу и израду стоматолошких помагала, послове везане за акушерску негу и негу мале деце, послове везане за физикалну терапију и рехабилитацију. Активни образовни профили у овој области су: медицинска сестра-техничар, гинеколошко акушерска сестра, педијатријска сестра техничар, медицинска сестра васпитач, лабораторијски техничар, козметички техничар, фармацеутски техничар, санитарно еколошки техничар, стоматолошка сестра техничар, зубни техничар, физиотерапеутски техничар, као и масер и здравствени неговатељ.

Социјална заштита

Углавном обухвата бригу о старим и немоћним лицима, особе које нису у могућности да се брину саме о себи болесни, инвалиди. У овој области не постоје конкретни образовни профили али сви профили из области здравства задрже у себи и део који се бави социјалном заштитом.

ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛИ

У подручју рада здравство и социјална заштита се образују следећи профили/квалификације:

КВАЛИФИКАЦИЈА / ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ	НОКС ниво	Просветни гласник са правилником о плану и програму ¹⁰
Медицинска сестра-техничар	4	9/15; 6/16; 11/16; 3/18; 13/18
Медицинска сестра-васпитач	4	2/93; 6/02; 1/07; 8/13; 11/13
Педијатријска сестра-техничар	4	2/93; 6/02; 1/07; 8/13; 11/13
Гинеколошко-акушерска сестра техничар	4	2/93; 6/02; 1/07; 8/13; 11/13
Санитарно-еколошки техничар	4	2/93; 6/02; 1/07; 8/13; 11/13
Лабораторијски техничар	4	9/15; 6/16; 11/16; 3/18; 13/18
Физиотерапеутски техничар	4	9/15; 6/16; 11/16; 3/18; 13/18
Козметички техничар	4	9/15; 6/16; 11/16; 3/18; 13/18
Фармацеутски техничар	4	9/15; 6/16; 11/16; 3/18; 13/18
Стоматолошка сестра-техничар	4	9/15; 6/16; 11/16; 3/18; 13/18
Зубни техничар	4	10/19
Здравствени неговатељ	3	9/15; 6/16; 11/16; 3/18; 13/18
Масер	3	9/15; 6/16; 11/16; 3/18; 13/18

Образовни профили за које је израђен стандард квалификације:

- » Медицинска сестра-техничар
- » Лабораторијски техничар
- » Физиотерапеутски техничар
- » Козметички техничар
- » Фармацеутски техничар
- » Стоматолошка сестра-техничар
- » Зубни техничар
- » Здравствени неговатељ
- » Масер

¹⁰ Бројеви СГ/ПГ у којима се појављују информације везане за квалификацију као што су различите врсте правилника и измене и допуне правилника.

Образовни профили за који се образују по старим плановима и програмима наставе и учења (немају израђен стандард квалификације):

- » Медицинска сестра-васпитач
- » Педијатријска сестра-техничар
- » Гинеколошко-акушерска сестра техничар
- » Санитарно-еколошки техничар

У оквиру овог подручја рада нема образовних профила тј. квалификација које се могу стећи по дуалном систему образовања.

Машинство и обрада метала

Машинство и обрада метала је подручје рада које обухвата пројектовање, производњу и експлоатацију енергетских, радних и алатних машина, уређаја за енергетику и процесну технику. Теоријска начела машинства заснивају се на примени математике, механике, термодинамике, механике флуида, машинских материјала и рачунарства.

Машинство као научна грана почиње системски да се изучава почетком 19. века. Међутим, први облици машинства досежу у далеку прошлост и везују се за развој обраде метала, израду првих сложенијих механизма и једноставнијих копнених превозних средстава. Савремено машинство обухвата велики број различитих области, а неке од њих су: производња, ваздухопловство, мотори и моторна возила, термотехника, термоенергетика, бродоградња.

У подручју рада машинство и обрада метала налазе се трогодишњи и четворогодишњи образовни профили у којима се оспособљавају ученици да раде на CNC машинама и да их програмирају, да одржавају производне, али и мехатронске системе, да примењују савремене рачунарске програме у процесу конструисања. Ученици стичу знања и вештине у домену сервисирања мотора и моторних возила, утврђивању и отклањању отказа на различитим енергетским системима и постројењима.

Похађањем наставе образовних профила у подручју рада машинство и обрада метала код ученика се, између осталог, развија креативност, иновативност и интересовање у области роботике, вештачке интелигенције, мехатронике, ИТ технологије, дизајна у машинству, ваздухопловства, енергетске ефикасности.

ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛИ

У подручју рада подручју рада машинство и обрада метала се образују следећи профили/квалификације:

КВАЛИФИКАЦИЈА/ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ	НОКС ниво	Просветни гласник са правилником о плану и програму
Бравар	3	9/02; 12/06; 9/13; 14/13
Бравар-заваривач	3	06/14; 13/16; 12/21
Индустријски механичар	3	06/14; 13/16; 12/21
Оператер машинске обраде	3	11/2015; 04/2018; 12/21
Оператер машинске обраде резањем	3	18/21
Механичар моторних возила	3	4/17
Аутомеханичар	3	9/02; 12/2006; 9/13; 14/13
Лимар	3	9/02; 9/13; 14/13
Аутолимар	3	9/02; 12/06; 9/13; 14/13
Металобушач	3	9/02; 9/13; 14/13
Заваривач	3	9/02; 9/13; 14/13
Машинбравар	3	9/02; 12/06; 9/13; 14/13
Механичар хидраулике и пнеуматике	3	9/02; 9/13; 14/13
Механичар уређаја за мерење и регулацију	3	9/02; 9/13; 14/13
Прецизни механичар	3	9/02; 9/13; 14/13
Механичар привредне механизације	3	9/02; 9/13; 14/13
Инсталатер	3	9/02; 12/06; 9/13; 14/13
Инсталатер водовода, грејања и клима уређаја	3	5/21
Механичар оптике	3	9/02; 9/13; 14/13
Техничар оптике	4	09/02; 9/13; 14/13
Машински техничар	4	09/02; 9/13; 14/13
Машински техничар за компјутерско конструисање	4	09/02; 01/05; 9/13; 14/13; 12/21
Техничар машинске енергетике	4	09/02; 9/13; 14/13
Техничар за роботiku	4	07/05; 9/13; 14/13
Техничар за компјутерско управљање (CNC) машина	4	6/18
Техничар грејања и климатизације	4	1/18
Машински техничар за репаратуру	4	1/16
Машински техничар мерне и регулационе технике	4	09/02; 9/13; 14/13
Машински техничар моторних возила	4	09/02; 9/13; 14/13

КВАЛИФИКАЦИЈА/ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ	НОКС ниво	Просветни гласник са правилником о плану и програму
Погонски техничар – механичар за моторе и возила	4	3/93
Техничар за монтажу нумерички управљаних машина	4	09/02
Бродомашински техничар	4	09/02; 22/04; 9/13; 14/13
Ваздухопловни техничар- механичар за АМС	4	3/93
Ваздухопловни техничар- механичар за структуру	4	3/93
Ваздухопловни машински техничар	4	09/02
Авио-техничар	4	4/17
Авио-техничар за ваздухоплов и мотор	4	4/17
Авио-техничар за електронску опрему ваздухоплова	4	4/17
Авио-техничар за електро опрему ваздухоплова	4	4/17
Мехатроничар за транспортне системе аеродрома	4	11/15; 2/16; 5/16; 10/16
Мехатроничар за ракетне системе	4	4/17
Мехатроничар за радарске системе	4	4/17
Авиомехатроничар	4	13/20

Образовни профили за које је израђен стандард квалификације:

- » Оператер машинске обраде
- » Индустијски механичар
- » Бравар-заваривач
- » Механичар моторних возила
- » Машински техничар за репаратуру
- » Техничар за грејање и климатизацију
- » Техничар за компјутерско управљање (CNC) машина
- » Авио-техничар
- » Авио-техничар за ваздухоплов и мотор
- » Авио-техничар за електро опрему ваздухоплова
- » Авио-техничар за електронску опрему ваздухоплова
- » Мехатроничар за транспортне системе аеродрома
- » Мехатроничар за ракетне системе
- » Мехатроничар за радарске системе
- » Авиомехатроничар
- » Машински техничар за компјутерско конструисање
- » Техничар за индустријску роботичку
- » Техничар за дизајн у машинству
- » Инсталатер водовода, грејања и клима уређаја

Остали образовни профили реализују се по старим плановима и програмима наставе и учења (немају израђен стандард квалификације) и за ове профиле ће се у наредном периоду урадити стандарди квалификација у зависности од потреба тржишта рада.

У подручју рада машинство и обрада метала квалификације које се школују по дуалном моделу образовања су:

- » Оператер машинске обраде,
- » Бравар-заваривач,
- » Индустијски механичар,
- » Механичар моторних возила,
- » Техничар за компјутерско управљање (CNC) машина,
- » Машински техничар за компјутерско конструисање,
- » Авио-техничар,
- » Авио-техничар за ваздухоплов и мотор,
- » Авио-техничар за електро опрему ваздухоплова,
- » Авио-техничар за електронску опрему ваздухоплова,
- » Мехатроничар за транспортне системе аеродрома,
- » Мехатроничар за ракетне системе,
- » Мехатроничар за радарске системе,
- » Авиомехатроничар.

Електротехника

Подручје рада електротехника обухвата више области учења као што су област енергетике, рачунарства, информационих технологија, електронике, телекомуникација и аутоматике као и неке интердисциплинарне области као што су мултимедија и мехатроника.

Област енергетика

Област енергетике обухвата образовне профиле/ квалификације које оспособљавају ученике за обављање електроинсталатерских и електромонтажних радова, одржавање индустријске електроопреме, сервисирање електроуређаја, изградњу и одржавање електроенергетских водова, постројења, надзор и одржавање електричних машина, монтажу опреме и система обновљивих извора енергије, као и за послове извођења и одржавања савремених аутоматизованих електромоторних погона и производних процеса и сл.

Област рачунарства и информационих технологија

У области рачунарства и информационих технологија ученици се оспособљавају за израду десктоп и веб апликација, управљање базама података, постављање пасивне и активне мрежне опреме, умрежавање рачунарске опреме као и обављање послова у области надзора и одржавања рачунарских система и мрежа.

У школској 2010/11. години уписано је укупно 28.009 ученика у школе у подручју рада Електротехника, што представља 9,8% свих ученика уписаних у средње редовне школе на територији Републике Србије, према званичним подацима Републичког завода за статистику. Током наредних година, са модернизацијом образовних профила, број ученика се повећавао и на почетку школске 2020/21. године је износио 29.506, што је 11,9% свих ученика уписаних у редовне средње школе.

ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛИ

У подручју рада електротехнике се уписују следећи профили/квалификације:

КВАЛИФИКАЦИЈА / ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ	НОКС ниво	Просветни гласник са правилником о плану и програму ¹¹
Администратор рачунарских мрежа	4	10/16; 4/19
Аутоелектричар	3	07/12; 02/13
Електричар	3	6/14; 13/16; 7/21
Електромеханичар за машине и опрему	3	8/03; 3/13;
Електромонтер мрежа и постројења	3	05/18
Електротехничар аутоматике	4	3/01; 3/13
Електротехничар електронике	3	3/01; 3/13
Електротехничар енергетике	4	11/18
Електротехничар за електронику на возилима	4	10/14; 8/15; 2/18
Електротехничар за термичке и расхладне уређаје	4	3/01; 03/03; 02/07; 7/09; 3/13
Електротехничар информационих технологија	4	1/18; 9/20
Електротехничар мултимедије	4	04/16; 2/20
Електротехничар обновљивих извора енергије	4	05/17
Електротехничар процесног управљања	4	3/13; 7/21
Електротехничар рачунара	4	11/18
Електротехничар телекомуникација	4	10/14; 8/15; 2/18
Сервисер термичких и расхладних уређаја	3	7/19
Монтер ТК мрежа	3	12/20
Техничар мехатронике	4	10/14; 02/18; 9/20

¹¹ Бројеви СГ/ПГ у којима се појављују информације везане за квалификацију као што су различите врсте правилника и измене и допуне правилника.

Образовни профили за које је израђен стандард квалификације:

- » Администратор рачунарских мрежа
- » Аутоелектричар
- » Електричар
- » Електромонтер мрежа и постројења
- » Електротехничар енергетике
- » Електротехничар за електронику на возилима
- » Електротехничар информационих технологија
- » Електротехничар мултимедије
- » Електротехничар обновљивих извора енергије
- » Електротехничар процесног управљања
- » Електротехничар рачунара
- » Електротехничар телекомуникација
- » Сервисер термичких и расхладних уређаја
- » Монтер ТК мрежа
- » Техничар мехатронике
- » Електротехничар процесног управљања
- » Електричар

Образовни профили за које је израђен стандард квалификације и у току су израде Планава и програма наставе и учења су:

- » Техничар телекомуникационих технологија
- » Техничар мултимедије

Образовни профили за који се образују по старим плановима и програмима наставе и учења (немају израђен стандард квалификације):

- » Електромеханичар за машине и опрему
- » Електротехничар електронике
- » Електротехничар аутоматике
- » Електротехничар за термичке и расхладне уређаје

За наведене профиле ће се у наредном периоду урадити стандарди квалификација или ће они бити спојени са неким другим квалификацијама на четвртом или петом степену у зависности од потреба тржишта.

Тренутно се у понуди система средњег стручног образовања у подручју рада **електротехника** налази 6 образовних профила, чији је План и програм наставе и учења прилагођен за реализацију по дуалном моделу образовања.

На бази прописаних исхода учења, школа у сарадњи са послодавцем, израђује План реализације учења кроз рад који садржи опис активности, место и динамику остваривања учења кроз рад.

Образовни профили прилагођени за реализацију по моделу дуалног образовања:

- » Електричар
- » Електромонтер мрежа и постројења
- » Сервисер термичких и расхладних уређаја
- » Монтер телекомуникационих мрежа
- » Техничар мехатронике
- » Електротехничар информационих технологија

Пољопривреда, производња и прерада хране

Подручје рада пољопривреда, производња и прерада хране садржи области:

- » пољопривреда и
- » производња и прерада хране

Пољопривреда

Можемо рећи да је пољопривреда веома важна грана привреде. Пољопривредну производњу чине две области. То су биљна и сточарска производња. Биљна производња обухвата ратарство, повртарство, воћарство и виноградарство, а заступљено је и гајење лековитог биља, хортикултура и друго.

Сточарску производњу чине: говедарство, свињарство, овчарство и живинарство, али и козарство, рибарство, пчеларство и друго. С обзиром на посебности производње, технолошки процеси биљне и сточарске производње се разликују.

Технолошки процес биљне производње отпочиње припремом земљишта. Потом следи сетва или садња, а затим нега биљака. Усев се наводњава, прихрањује, штити од корова, болести и штеточина. За заштиту се користе пестициди. Најчешће се употребљавају хербициди (против корова), инсектициди (против инсеката), фунгициди (против гљивица) и други. Њихово коришћење захтева стручну и одговорну примену да би производи били здравствено исправни. Коначно, када биљке донесу плодове, врши се њихово убирање. У зависности од врсте, оне се беру (воће), жању (житарице), косе (детелина) или ваде (шећерна репа). Род се потом прерађује и смешта у складишта, да би се продајом на тржишту остварио приход.

Савремена пољопривреда умногоме зависи од добрих технолошких решења и нових технологија и њихове адекватне примене при употреби ђубрива, инсектицида, пестицида, анализи састава земљишта, анализи пољопривредних производа и правилној исхрани домаћих животиња. Наводњавање и одводњавање само су неке области које захтевају поседовање посебних знања.

Пољопривредна механизација је значајно повећала ефикасност и продуктивност пољопривредне производње код обраде поља, жетве и превоза пољопривредних производа.

Технолошки процес сточарске производње је различит у зависности од врсте домаћих животиња. Ипак, за све њих заједничко је да се домаће животиње хране у складу са потребама различитих врста и категорија животиња у хранљивим материјама и значајем и улогом свих неопходних хранљивих материја, са посебном пажњом на практичну исхрану животиња непрживара и преживара у производњи појединих врста и категорија животиња. Потребно је простор у коме се узгајају одржавати чистим. Такође се негују и брине се о њиховом здравственом стању. На фармама се производи подмладак и сакупљају производи који се потом припремају за изношење на тржиште. Проверава се здравствена исправност и квалитет, а затим се достављају до продајних места.

Пољопривреда је такође скраћени назив студије о пољопривредним знањима и вештинама, познатије и као пољопривредне науке.

Производња и прерада хране

Сектор прехранбене индустрије је дефинисан у националном систему класификације делатности као прерађивачка индустрија и обухвата две области:

- Производња прехранбених производа - обухвата прераду производа пољопривреде, шумарства и рибарства ради добијања хране за људе или животиње, а укључена је и производња различитих међуфазних производа и већег броја нуспроизвода мање или веће вредности.

- Производња пића - обухвата производњу пића свих врста.

Можемо рећи да је прерада и конзервисање меса и производа од меса - Обухвата прераду и конзервисање меса и производњу месних прерађевина.

Прерада и конзервисање воћа и поврћа - Обухвата производњу сокова од воћа и поврћа, осталу прераду и конзервисање воћа и поврћа.

Производња биљних и животињских уља и масти - Обухвата производњу сирових и рафинисаних уља и масти биљног и животињског порекла, осим топљења и рафинисања сланине и других јестивих животињских масти.

Производња млечних производа - Обухвата производњу млека, сирева и сладоледа.

Производња млинских производа, скроба и скробних производа - Обухвата производњу млинских производа, производњу скроба и скробних производа.

Производња пекарских производа и тестенине - Обухвата производњу пекарских производа (хлеба, свежег пецива и колача, двопека, кекса, трајног пецива и колача), макарона, резанаца и сличних производа од брашна.

Производња готове хране за животиње - Обухвата производњу готове хране за домаће животиње и кућне љубимце.

Производња пића - Обухвата производњу дестилованих алкохолних пића, вина од грожђа, пића и осталих воћних вина, недестилованих ферментисаних пића, пива, слада, освежавајућих пића, минералне воде и остале флаширане воде

Производња осталих прехранбених производа - Обухвата производњу шећера, какаоа, чоколаде, кондиторских производа, зачина и других додатака храни, готових јела, хомогенизованих хранљивих препарата и дијететске хране, осталих прехранбених производа (лако кварљиви прехранбени производи и специјалитети) и прераду чаја и кафе.

Између пољопривредне производње и прехранбене индустрије постоји јака повезаност. Додатно, прехранбени сектор је директно повезан са сектором угоститељских услуга, трговином на велико и мало и туризмом, а што сектору прехранбене индустрије даје изузетну важност у привреди Србије.

За потрошаче хране најзначајнији су њен квалитет, али и здравствена безбедност. Законом је прописана обавезна здравствена контрола исправности хране. Она се обично испитује узимањем узорка са продајних места.

За разлику од контроле готових производа, НАССР представља превентивни систем који осигурава безбедност хране у сваком кораку процеса производње. Развија се посебно за сваки производ, групу производа или процес.

Крајњи циљ је да се потрошачу обезбеди намирница, у стању и на начин који ће бити сигуран по његово здравље.

Паковање, обрада и промет пољопривредних производа уско су повезани. Нови начини брзог замрзавања и дехидрације проширили су тржишта пољопривредних производа.

ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛИ

У подручју рада пољопривреда, производња и прерада хране активни су следећи профили/квалификације:

НАЗИВ ОБРАЗОВНОГ ПРОФИЛА	Просветни гласник број план наставе и учења	Стандард квалификације
ЧЕТВОРОГОДИШЊЕ ОБРАЗОВАЊЕ		
ПОЉОПРИВРЕДА		
Пољопривредни техничар	6/2012, 2/13, 3/14, 5/14, 10/16, 5/17, 2/20, 11/20	ДА
Техничар хортикултуре		ДА
Техничар пољопривредне технике		НЕ
Зоотехничар	1/93, 05/02	НЕ
Виноградар-винар	10/16, 11/20	ДА
ВЕТЕРИНА		
Ветеринарски техничар	6/2012	ДА
ПРОИЗВОДЊА И ПРЕРАДА ХРАНЕ		
Прехрамбени техничар	6/2012, 11/20	ДА
Техничар за биотехнологију	1/93, 05/02	НЕ
ТРОГОДИШЊЕ ОБРАЗОВАЊЕ		
ПОЉОПРИВРЕДА		
Пољопривредни произвођач	1/93, 05/02	НЕ
Цвећар – вртлар	9/2018	ДА
Узгајивач спортских коња	1/93, 05/02	НЕ
Руковалац – механичар пољопривредне технике	6/2012	ДА
ПРОИЗВОДЊА И ПРЕРАДА ХРАНЕ		
Пекар	6/2012	ДА
Месар	6/2012	ДА
Прерађивач млека	6/2012	ДА
Произвођач прехрамбених производа	1/93, 05/02	НЕ
Оператер у прехрамбеној индустрији	10/2021	ДА

У подручју рада пољопривреда, производња и прерада хране квалификације које се школују по дуалном моделу образовања су:

- » Пекар
- » Месар
- » Оператер у прехрамбеној индустрији
- » Пољопривредни техничар
- » Виноградар винар
- » Прехрамбени техничар

Хемија, неметали и графичарство

Група хемија

Група хемија обухвата образовне профиле/квалификације које оспособљавају ученике за обављање послова у области хемије баве се експерименталним радом у хемијској лабораторији на испитивању хемијских елемената, неорганских и органских хемијских једињења, као и њиховом добијању, рад у индустрији у хемијско технолошким поступцима добијања и прерада сировина и производа, истраживању на терену, прикупљање узорака тла, воде и ваздуха, обради узорака на терену и у лабораторији. Активни образовни профили у овој групи су: лакирер, пластичар, пластичар – дуал, израђивач хемијских производа, хемијски лаборант, хемијско-технолошки техничар, техничар за заштиту животне средине, техничар за полимере, техничар за полимере – дуал, техничар за прераду нафте и гаса, техничар за индустријску фармацеутску технологију, техничар за хемијску и фармацеутску технологију и техничар за оперативну форензику – дуал.

Група неметали

Група неметали обухвата образовне профиле/ квалификације које оспособљавају ученике за обављање послова у производњи неорганских малтерних везива, обликовања и дораде производа грађевинских материјала, за поступке добијања грађевинских керамичких производа, технологију производње стакла и израде производа од стакла и развијање одговорног односа према животној средини. Нема активних образовних профила тренутно у образовном систему.

Група графичарство

Група графичарство обухвата образовне профиле / квалификације које оспособљавају ученике за обављање послова за снимање, обраду, израду и транспорту фотографије, припрему дигиталног графичког решења и његово прилагођавање за интернет, мобилно рачунарство и компјутерске игре, припрему и реализацију пројекта обликовања графичког производа, контрола квалитета продукције, за обраду текста и фотографије, интегрисање графичких елемената, монтирање и израда штампарске форме према врсти штампе и процесима у дорадним фазама, штампање графичких производа у свим техникама штампе, ручне и индустријске дораде и изради амбалаже. Активни образовни профили у овој групи су: фотограф, техничар за дигиталну графику и интернет обликовање, техничар за обликовање графичких производа, техничар за графичку припрему,

ситоштампар, техничар штампе, техничар штампе – дуал, техничар графичке дораде.

ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛИ

У подручју рада хемија, неметали и графичарство постоји следеће квалификације

КВАЛИФИКАЦИЈА / ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ	НОКС ниво	Просветни гласник са правилником о плану и програму
Хемијско-технолошки техничар	4	11/93, 7/02, 11/08, 10/13
Хемијски лаборант	4	11/93, 7/02, 10/13
Техничар за полимере	3	11/93, 7/02, 10/13
Техничар за индустријску фармацеутску технологију	4	11/93, 10/13
Техничар за заштиту животне средине	4	11/93, 10/13, 19/20, 9/21
Техничар за рециклажу	4	4/09, 12/15 Припада и подручју рада геологија, рударство и металургија
Техничар за прераду нафте и гаса	4	14/18
Техничар за хемијску и фармацеутску технологију	4	7/19, 9/19
Техничар за полимере – дуал	4	1/21
Техничар за оперативну форензику – дуал	4	/21
Израђивач хемијских производа	3	11/93, 7/02, 10/13
Израђивач целулозе и папира	3	11/93, 7/02, 10/13
Пиротехничар	3	11/93, 7/02, 10/13
Наносилац заштитних превлака	3	11/93, 13/97, 7/02, 10/13
Гумар	3	11/93, 7/02, 10/13
Пластичар	3	7/02, 10/13, 6/20
Пластичар – дуал	3	5/20
Наносилац заштитних превлака на шинским возилима	3	13/97, 7/02, 10/13
Лакирер	3	15/05, 10/13
Техничар у индустрији неметала	4	11/93, 7/02, 10/13

КВАЛИФИКАЦИЈА / ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ	НОКС ниво	Просветни гласник са правилником о плану и програму
Керамичар	3	11/93, 7/02, 10/13
Израђивач грађевинских материјала	3	11/93, 7/02, 10/13
Стаклар	3	11/93, 7/02, 10/13
Стаклар машиниста	3	11/93, 6/95, 7/02, 10/13
Техничар припреме графичке производње	4	11/93, 7/02, 10/13
Фотограф	4	11/93, 7/02, 7/08, 10/13
Техничар за дигиталну графику и интернет обликовање	4	14/18
Техничар за обликовање графичких производа	4	3/04, 2/08, 3/07, 5/14, 11/14
Техничар за графичку припрему	4	3/04, 2/08, 3/07, 5/14, 11/14
Техничар штампе	4	11/93, 8/96, 7/02, 7/08, 10/13
Техничар штампе – дуал	4	19/20, 9/21
Техничар графичке дораде	4	11/93, 8/96, 7/02, 10/13
Сарадник у дигиталним медијима	4	16/21
Ситоштампар	3	11/93, 8/96, 7/02, 7/08, 10/13

Образовни профили за које је израђен стандард квалификације:

- » Техничар за рециклажу
- » Техничар за заштиту животне средине
- » Техничар за прераду нафте и гаса
- » Техничар за хемијску и фармацеутску технологију
- » Техничар за полимере – дуал
- » Техничар за оперативну форензику – дуал
- » Пластичар – дуал
- » Техничар за дигиталну графику и интернет обликовање
- » Техничар за обликовање графичких производа
- » Техничар за графичку припрему
- » Техничар штампе – дуал
- » Сарадник у дигиталним медијима

Образовни профили за који се образују по старим плановима и програмима наставе и учења (немају израђен стандард квалификације):

- » Хемијско-технолошки техничар
- » Хемијски лаборант
- » Техничар за полимере
- » Техничар за индустријску фармацеутску технологију
- » Израђивач хемијских производа
- » Израђивач целулозе и папира
- » Пиротехничар
- » Наносилац заштитних превлака
- » Гумар
- » Пластичар
- » Наносилац заштитних превлака на шинским возилима
- » Лакирер
- » Техничар у индустрији неметала
- » Керамичар
- » Израђивач грађевинских материјала
- » Стаклар
- » Стаклар машиниста
- » Техничар припреме графичке производње
- » Фотограф
- » Техничар штампе
- » Техничар графичке дораде
- » Ситоштампар

Дуално образовање:

У подручју рада хемија, неметали и графичарство постоји следеће квалификације које се школују по дуалном моделу образовања:

- » Пластичар – дуал, у сарадњи са Компанијом Tigar Tyres, Пирот;
- » Техничар за полимере – дуал, Средња стручна школа, Пирот у сарадњи са Компанијом Tigar Tyres, Пирот;
- » Техничар за оперативну форензику – дуал, Хемијско-технолошка школа, Крушевац у сарадњи са Криминалистичко-полицијским универзитетом, Београд.

Шумарство и обрада метала

Подручје рада шумарство и обрада дрвета садржи области:

- » Шумарство
- » Обрада дрвета

Област шумарство

Обухвата образовне профиле/ квалификације које оспособљавају ученике за обављање послова у области шумарства и ловишта, ловотуризма, узгоја производње и заштите лова и риболова, урбанизма у сегменту пејзажне архитектуре, грађевинарства и архитектуре у делу озелењавања простора, биодизајна ентеријера, послове ЈКомуналне делатности одржавања зелених површина. Активни образовни профили у овој области су: шумарски техничар, техничар за ловство и рибарство, техничар пејзажне архитектуре и шумар.

Област обрада дрвета

Обухвата образовне профиле/ квалификације које оспособљавају ученике за обављање послова у области дрвне индустрије и старих незамењивих, вечних заната. Образовни профили који су тренутно у образовном систему су: техничар за примарну обраду дрвета, техничар финалне обраде дрвета, техничар за обликовања намештаја и ентеријера, столар, тапетар декоратер, оператер за израду намештаја.

ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛИ

У подручју рада шумарство и обрада дрвета се образују следећи профили/квалификације:

КВАЛИФИКАЦИЈА / ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ	НОКС ниво	Просветни гласник са правилником о плану и програму
Шумарски техничар	4	6/93, 1/94, 05/02, 10/13
Техничар за лов и риболов	4	9/08, 3/18
Техничар пејзажне архитектуре	4	6/93, 1/94, 05/02, 8/09, 10/13
Техничар за примарну обраду дрвета	4	6/93, 1/94, 05/02, 8/07, 10/13
Техничар за обликовање намештаја и ентеријера	4	8/05, 9/14, 15/06, 1/08, 3/16, 4/19, 10/21
Техничар за финалну обраду дрвета	4	6/93, 1/94, 05/02, 15/06, 8/09, 10/13
Столар	3	8/05, 9/14, 15/06, 8/09, 1/08, 10/13, 3/16
Тапетар декоратер	3	6/93, 1/94, 8/07, 3/10, 10/13, 9/14, 16/15, 3/16
Оператер за израду намештаја	3	8/16, 11/16, 4/19, 10/21
Шумар	3	6/93, 1/94, 05/02, 10/13
Расадничар	3	6/93, 1/94, 05/02, 10/13

Образовни профили за које је израђен стандард квалификације:

- » Техничар за примарну обраду дрвета
- » Техничар за обликовање намештаја и ентеријера
- » Столар
- » Тапетар декоратер
- » Оператер за израду намештаја
- » Техничар за лов и риболов
- » Техничар пејзажне архитектуре

Образовни профили за који се образују по старим плановима и програмима наставе и учења (немају израђен стандард квалификације)

- » Шумарски техничар
- » Техничар за финалну обраду дрвета
- » Шумар
- » Расадничар

За наведене профиле ће се у наредном периоду урадити стандарди квалификација.

У подручју рада шумарство и обрада дрвета квалификације које се школују по дуалном моделу образовања су:

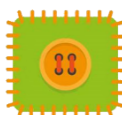
- » Оператер за израду намештаја и ентеријера
- » Техничар за обликовање намештаја и ентеријера

Текстилство и кожарство

Подручје рада текстилство и кожарство садржи области:

- » текстилство и
- » кожарство

Област текстилство

Обухвата образовне профиле/ квалификације које оспособљавају ученике за обављање послова у производњи у текстилној индустрији и дизајнирању текстила и одеће. Активни образовни профили у овој области су: техничар дизајна одеће, техничар дизајна текстилних материјала, моделар одеће, техничар моделар одеће, конфекционар текстила, текстилни техничар, модни кројач, индустријски кројач, текстилни радник: прелац, ткач, плетач, оплемењивач, механичар текстилних машина.

Област кожарство

Обухвата образовне профиле/квалификације које оспособљавају ученике за обављање послова у производњи у индустрији кожарства и дизајнирању обуће, галантерије и конфекције. Образовни профили који се школују у овој области су техничар дизајна производа од коже (обућа, галантерија, конфекција), техничар моделар производа од коже (обућа, галантерија и конфекција), обућар, галантериста, конфекционар коже и крзна.

ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛИ

У подручју рада текстилство и кожарство се образују следећи профили/квалификације:

КВАЛИФИКАЦИЈА/ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ	НОКС ниво	Просветни гласник са правилником о плану и програму ¹²
Област текстилство		
Текстилни техничар	4	12/93, 10/02, 7/13, 11/13
Моделар одеће/Техничар моделар одеће	4	16/06, 19/07, 4/09, 7/15, 14/20, 10/21
Конфекционар текстила	4	16/06, 19/07, 4/09, 7/15,
Техничар дизајна одеће	4	1/07, 4/09, 10/09, 7/15,
Техничар дизајна текстилних материјала	4	1/07, 4/09, 10/09, 7/15,
Област кожарство		
Техничар моделар коже	4	9/95, 10/02, 7/13
Техничар дизајна производа од коже	4	04/09, 10/09, 7/15
Област текстилство		
Текстилни радник	3	12/93, 10/02, 7/13
Механичар текстилних машина	3	9/95, 10/02, 7/13, 13/20
Индустријски кројач	3	9/19
Модни кројач	3	8/09, 10/09, 7/15, 5/17, 7/17
Област кожарство		
Конфекционар коже и крзна	3	9/95, 10/02, 8/09, 7/13
Обућар	3	9/95, 10/02, 8/09, 7/13, 2/22
Галантериста	3	9/95, 10/02, 8/09, 7/13

¹² Бројеви СГ/ПГ у којима се појављују информације везане за квалификацију као што су различите врсте правилника и измене и допуне правилника.

Образовни профили за које је израђен стандард квалификације:

- » Моделар одеће/Техничар моделар одеће
- » Конфекционар текстила
- » Техничар дизајна одеће
- » Техничар дизајна текстилних материјала
- » Техничар дизајна производа од коже (обуће, галантерије, конфекције)
- » Механичар текстилних машина (предење, ткање, плетење, оплемењивање, конфекција)
- » Индустијски кројач
- » Модни кројач

Образовни профили за који се образују по старим плановима и програмима наставе и учења (немају израђен стандард квалификације):

- » Текстилни техничар
- » Техничар моделар коже (обуће, галантерије, конфекције)
- » Текстилни радник (прелац, ткач, плетач, оплемењивач)
- » Конфекционар коже и крзна
- » Обућар
- » Галантериста

За наведене профиле ће се у наредном периоду урадити стандарди квалификација у зависности од потреба тржишта.

Иницијативу за развијање и усвајање стандарда за нову квалификацију може да поднесе Секторско веће, Савет за стручно образовање и образовање одраслих, Национални просветни савет, Национални савет за високо образовање, Национална служба за запошљавање, школа, високошколска установа, државни орган и друго правно лице (привредно друштво, ЈПОА и др.). Иницијатива се подноси Агенцији за квалификације. На препоруку Агенције Иницијатива са пратећим елаборатом доставља се одговарајућем Секторском већу. Све информације о квалификацијама и начину њиховог развијања могу се наћи на сајту Агенције за квалификације.

У подручју рада текстилство и кожарство квалификације које се школују по дуалном моделу образовања су:

- » Моделар одеће/Техничар моделар одеће
- » Механичар текстилних машина
- » Модни кројач
- » Индустијски кројач
- » Обућар

Геодезија и грађевинарство

Подручје рада геодезија и грађевинарство садржи области:

- » геодезија и
- » грађевинарство

Геодезија

Обухвата образовне профиле/ квалификације које оспособљавају ученике за обављање послова за премер и обраду података премера у циљу формирања и одржавања подлога, катастарa и примене у инжењерскотехничким областима. Активан образовни профили у овој области је Геодетски техничар – геометар

Грађевинарство

Послови у овој групи занимања подразумевају припрему земљишта/терена за градњу, пројектовање и изградњу различитих грађевинских објеката (стамбени објекти, индустријске хале, путеви, мостови, пруге, бране итд...). Такође се раде послови финалне дораде и украшавања новоизграђених објеката као и поправка већ постојећих објеката. Припрема се техничка документација, израђују се пројекти, конструишу се објекти. У ову област, зависно од занимања, убрајају се и следећи послови: организовање и управљање градилиштем, контрола извршених радова, издавање употребних дозвола и управљање грађевинском механизацијом.

Ради се у пројектним бироима грађевинских предузећа, градским и општинским управама.

ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛИ

У подручју рада геодезија и грађевинарство активни су следећи профили/квалификације:

НАЗИВ ОБРАЗОВНОГ ПРОФИЛА	Објављен план наставе и учења Прос. гл. број	Стандард квалификације
ЧЕТВОРОГОДИШЊЕ ОБРАЗОВАЊЕ		
ГЕОДЕЗИЈА		
Геодетски техничар – геометар	5/11	ДА
ГРАЂЕВИНАРСТВО		
Грађевински техничар	7/18	ДА
Грађевински техничар за хидроградњу	11/21	ДА
Грађевински техничар за лабораторијска испитивања	8/93	НЕ
Извођач инсталатерских и завршних грађевинских радова	8/93	НЕ
Архитектонски техничар	13/15	ДА
ТРОГОДИШЊЕ ОБРАЗОВАЊЕ		
ГРАЂЕВИНАРСТВО		
Керамичар - терацер - пећар	8/93	НЕ
Декоратер зидних површина	8/93	НЕ
Грађевински лаборант	8/93	ДА
Руководилац грађевинском механизацијом	8/93	ДА
Монтер суве градње	13/15	ДА
Оператер основних грађевинских радова	7/18	ДА

У подручју рада геодезија и грађевинарство квалификације које се школују по дуалном моделу образовања су:

- Оператер основних грађевинских радова
- Руководилац грађевинском механизацијом

Геологија, рударство и металургија

Подручје рада геологија, рударство и металургија садржи групе:

- » Геологија
- » Рударство
- » Металургија

Група геологија

Обухвата образовне профиле / квалификације које оспособљавају ученике за обављање послова у области геологије и хидрогеологије за истраживања на терену, прикупљање узорака тла и воде, узорке минералних сировина, на испитивању генезе лежишта на геобушења основу минералног састава рудних узорака и обради узорака на терену и у лабораторији. Активни образовни профили у овој области су: геолошки техничар за геотехнику и хидрогеологију, геолошки техничар за истраживање минералних сировина и геобушач.

Група рударство

Обухвата образовне профиле / квалификације које оспособљавају ученике за обављање послова у процеса откопавања, транспорта и одлагања отквивке и корисне супстанце површинским и подземним путем према задатој технологији, руковања и контроли рада рударских машина за добијање минералних сировина (машине за бушење, минирање, откопавање, одлагање и транспорт), контроле и одржавања свих параметре технолошког процеса добијања минералних сировина и прикупљања података за вођење процеса добијања и припреме минералних сировина. Образовни профили који су тренутно у образовном систему су: рударски техничар за припрему минералних сировина, рударски техничар, рудар у подземној експлоатацији, руковалац механизацијом у површинској експлоатацији и руковалац механизацијом у припреми минералних сировина, руковалац постројења за добијање нафте и гаса.

Група металургија

Обухвата образовне профиле / квалификације које оспособљавају ученике за обављање послова у металуршким поступцима добијања метала и легура, технологији ковања, пресовања, ваљања челика, прераде бакра и алуминијума, прераде племенитих метала, прераде олова и цинка, термичке обраде метала, производње металних ужади, контроле сировина, процеса и производа, опслуживања машина, апарата и уређаја у процесу контроле, физичка, хемијска, механичка и технолошка испитивања. Образовни профили који се школују у овој области су: техничар за рециклажу, техничар за добијање метала, техничар за прераду метала, техничар за контролу у металургији, топионичар гвожђа и челика, топионичар обојених метала, електролизер, златар, ливачки калупар и оператер за прераду метала.

ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛИ

У подручју рада геологија, рударство и металургија се образују следећи профили/ квалификације:

КВАЛИФИКАЦИЈА / ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ	НОКС ниво	Просветни гласник са правилником о плану и програму ¹³
Геолошки техничар за геотехнику и хидрогеологију	4	10/93, 6/02, 10/13
Геолошки техничар за истраживање минералних сировина	4	10/93, 6/02, 10/13
Геобушач	3	10/93, 6/02, 10/13
Рударски техничар за припрему минералних сировина	4	10/93, 6/02, 10/13
Рударски техничар	4	10/93, 6/02, 10/13
Рудар у подземној експлоатацији	3	10/13
Руководилац механизацијом у површинској експлоатацији	3	6/02, 10/13
Руководилац механизацијом у припреми минералних сировина	3	10/13
Руководилац постројења за добијање нафте и гаса	3	10/13

¹³ Бројеви СГ/ПГ у којима се појављују информације везане за квалификацију као што су различите врсте правилника и измене и допуне правилника.

Техничар за добијање метала	4	10/93, 6/02, 10/13
Техничар за прераду метала	4	10/93, 6/02, 10/13
Техничар за контролу у металургији	4	10/93, 10/13
Техничар за рециклажу	4	12/15
Топионичар гвожђа и челика	3	6/02, 10/13
Топионичар обојених метала	3	6/02, 10/13
<i>Електролизер</i>	3	10/93, 10/13
		10/93, 6/02, 10/13
Ливачки моделар	3	Укинут 2017. и имплементиран у Оператера за прераду метала
		10/93, 6/02, 10/13
Ваљаоничар	3	Укинут 2017. и имплементиран у Оператера за прераду метала
		10/93, 10/13
<i>Извлачилац</i>	3	Укинут 2017. и имплементиран у Оператера за прераду метала
Златар	3	10/93, 22/07, 8/14, 2/16
Ливачки калупар	3	3/18
Оператер за прераду метала	3	2/17

Образовни профили за које је израђен стандард квалификације:

- » Техничар за рециклажу
- » Златар
- » Ливачки калупар
- » Оператер за прераду метала

Образовни профили за који се образују по старим плановима и програмима наставе и учења (немају израђен стандард квалификације)

- » Геолошки техничар за геотехнику и хидрогеологију
- » Геолошки техничар за истраживање минералних сировина
- » Геобушач
- » Рударски техничар за припрему минералних сировина
- » Рударски техничар
- » Рудар у подземној експлоатацији
- » Руковалац механизацијом у површинској експлоатацији

- » Руковалац механизацијом у припреми минералних сировина
- » Руковалац постројења за добијање нафте и гаса
- » Техничар за добијање метала
- » Техничар за прераду метала
- » Техничар за контролу у металургији
- » Топионичар гвожђа и челика
- » Топионичар обојених метала
- » Електролизер

Образовни профил чији је стандард квалификације у изради

- » Геолошки техничар за геотехнику и хидрогеологију
- » Рударски техничар (са њим се спаја Рударски техничар за припрему минералних сировина)

У подручју рада геологија, рударство и металургија за групу металургија квалификација која се школује по дуалном моделу образовања је оператер за прераду метала.

Школе и компаније у којима се реализује овај образовни профил су:

- » Техничка школа, Ужице у сарадњи са компанијама „Севал“ и Ваљаоница бакра, Севојно;
- » Техничка школа, Смедерево у сарадњи са Железаром Смедерево;
- » Техничка школа, Бор у сарадњи са РТБ Бор.

Хидрометеорологија

Област хидрологија

У овој области се налази квалификација која оспособљава ученике за обављање послова у области шумарства и ловишта, ловотуризма, узгоја производње и заштите лова и риболова, урбанизма у сегменту пејзажне архитектуре, грађевинарства и архитектуре у делу озелењавања простора, биодизајна ентеријера, послове одржавања зелених површина. Активни образовни профил у овој области је хидролошки техничар.

Област метеорологија

Квалификација која оспособљава ученике за обављање послова праћења метеоролошких услова и мерења и осматрања метеоролошких појава. Образовни профил који је тренутно у образовном систему је метеоролошки техничар.

КВАЛИФИКАЦИЈА / ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ	НОКС ниво	Просветни гласник са правилником о плану и програму
Хидролошки техничар	4	3/93, 10/02, 10/13, 14/21
Метеоролошки техничар	4	3/93, 10/02, 10/13, 14/21

Образовни профили за које је израђен стандард квалификације:

- » Хидролошки техничар
- » Метеоролошки техничар

Остало – личне услуге

Подручје рада Остало - личне услуге обухвата образовне профиле / квалификације које оспособљавају ученике за обављање послова у позориштима, сценским уметностима, фризерским салонима и педикирско-маникирским салонима.

Активни образовни профили у овој области су: фризер, сценски маскер и власуљар, женски фризер, мушки фризер и педикир-маникир.

КВАЛИФИКАЦИЈА/ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ	НОКС ниво	Просветни гласник са правилником о плану и програму
Сценски маскер и власуљар	4	4/93; 3/07; 23/07; 11/13
Женски фризер	3	4/93; 5/02; 13/02; 3/07; 23/07; 7/13; 11/13
Мушки фризер	3	4/93; 5/02; 13/02; 3/07; 23/07; 7/13; 11/13
Педикир-маникир	3	4/93; 5/02; 13/02; 3/07; 23/07; 7/13; 11/13
Фризер	3	13/19; 14/19

Образовни профили за које је израђен стандард квалификације:

- » Фризер
- » Педикир-маникир

Образовни профили за који се образују по старим плановима и програмима наставе и учења (немају израђен стандард квалификације):

- » Сценски маскер и власуљар
- » Мушки фризер
- » Женски фризер

Детаљене податке о стандардима квалификација, плановима и програмима наставе и учења као и школама и компанијама које учествују у реализацији наведених образовних профила могу се наћи на сајту МПНТР-а, Агенције за квалификације, Завода за унапређивање образовања и васпитања и Привредне коморе Србије.

<https://zuov.gov.rs/zakoni-i-pravilnici/>

<https://zuov.gov.rs/strucno-obrazovanje-i-obrazovanje-odraslih/>

http://azk.gov.rs/?page_id=75911

<https://pks.rs/strana/dualno-obrazovanje>

<https://www.mojasrednjaskola.gov.rs/>

